

Primena asistivnih tehnologija i potpomognute komunikacije (AAK) u pružanju podrške deci ranog uzrasta sa kompleksnim komunikacionim potrebama i njihovim porodicama

PROJEKAT ZA SVAKO DETE : GLAS - WEBINAR ZA PRAKTIČARE

Tema: Table za komunikaciju
Cboard – građenje i korišćenje table

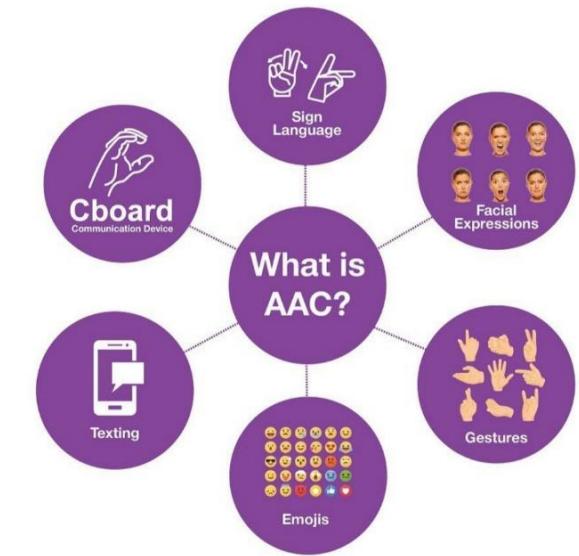
Šta je AAK?

Augmentativna i alternativna komunikacija (AAK) obuhvata sve oblike komunikacije (osim oralnog govora) koji se koriste da mogli da izraze misli, potrebe, želje, ideje.

Uređaji, sistemi, strategije i alati za komunikaciju koji zamenjuju ili podržavaju prirodni govor poznati su kao augmentativna i alternativna komunikacija (AAK).

Ljudi koji ne govore su u nepovoljnem položaju u govornom svetu. Zbunjujuće je i frustrirajuće kada se poruke ne mogu prenositi efikasno. Ovo je frustrirajuće i za osobu koja ne govori i za njenog partnera u komunikaciji.

Ovi alati podržavaju osobu koja ima poteškoće u komunikaciji pomoću govora.

Šta je AAK?

- Kada nešto dodate, kada svom govoru dodate nešto (npr. znakove, slike, tablu sa slovima). Ovo može slušaocu učiniti vašu poruku jasnijom.
- Drugo „A“ u AAK označava alternativnu komunikaciju. To je kad niste u stanju da govorite. Takođe i kada vaš govor ne razumeju drugi. U ovom slučaju potreban vam je drugačiji način komunikacije.
- U osnovi, AAK mogu biti alati, sistemi, uređaji ili strategije. Ovi alati pomažu osobi da komunicira kada se ne može osloniti na govor. AAK može pomoći.

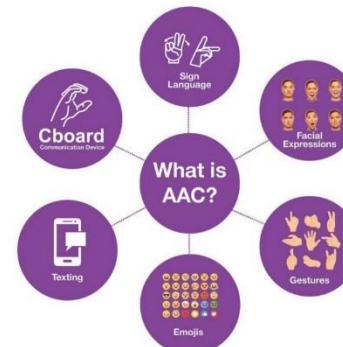

Table za komunikaciju

- Na Cbord-u možete kreirati personalizovane table za komunikaciju svakog pojedinačnog deteta u skladu sa potrebama i motivacijom deteta za učešće u komunikaciji.

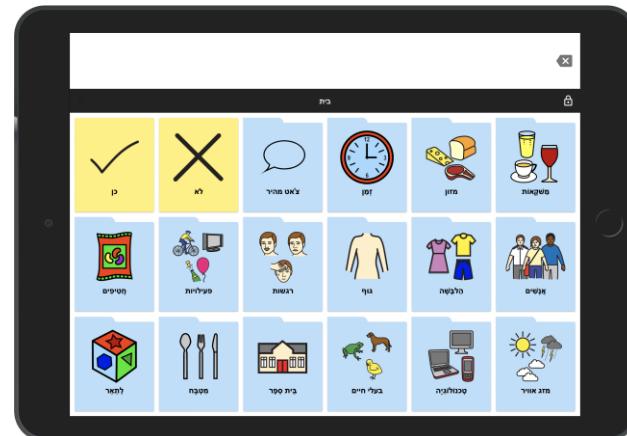

Table za komunikaciju

- Pri početnom odabiru simbola koje ćete postaviti za komunikaciju na Cboard-u prolazimo kroz proces povezivanja komunikatora sa detetom i stvarima koje dete voli i koje želi kako bi dete uopšte obratilo pažnju na komunikator.

Table za komunikaciju

U tim situacijama pogodno je da koristite:

- Stvari koje se mogu isporučiti u više navrata (balončići, zalogaj keksa)
- Predmete koje je lako ukloniti od deteta (npr. muzika, video)

Table za komunikaciju

- Predmete koje je lako isporučiti (npr. automobili)
- Interaktivne igračke / predmeti (kocke, slagalice)

Table za komunikaciju-izbor sržnih reči

- Lista od samo 200 reči čini 80% reči koje se koristite svakodnevno!
- Ove reči se nazivaju „sržne reči“
- Kako izabrati sržne reči za početak?
- Deci treba brz pristup ovim rečima
- One im omogućavaju moćno i fleksibilno sredstvo za komunikaciju o onome što žele da kažu

Table za komunikaciju-izbor sržnih reči

- Sržnim rečima oni mogu da nauče da komuniciraju iz različitih razloga
- Tu je i odgovor na pitanje: "Odakle početi u razvoju komunikacije sa komunikatorom?" - Učimo dete sržne reči tako što ih modelujemo deci dok mi govorimo

Table za komunikaciju-prošireni rečnik

Reči iz proširenog rečnika su vrlo specifične reči:

- Imaju uže značenje od osnovnih reči
- One opisuju određene stvari
- To su obično: imenice i specifični glagoli („skok“, „kockice“) i specifični pridevi („elegantan“, „ukusan“)

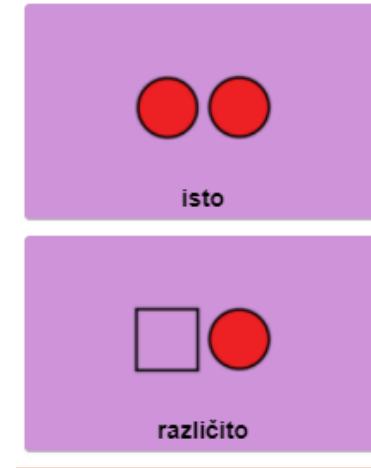
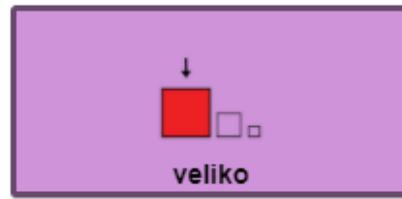
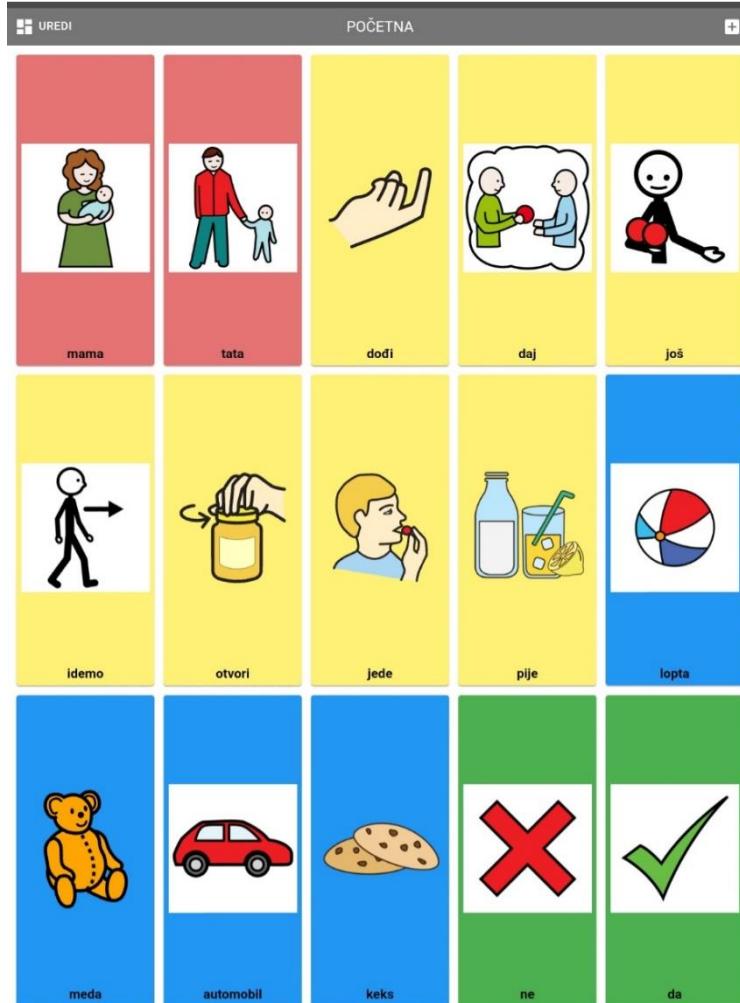

Table za komunikaciju-prošireni rečnik

- Svaka pojedinačna reč ne koristi se toliko često kao glavna reč, pa su AAK sistemi obično raspoređeni sa osnovnim rečima na prvoj ili „početnoj“ stranici, a dodatne reči se mogu nalaziti i u drugim folderima

Početna tabla

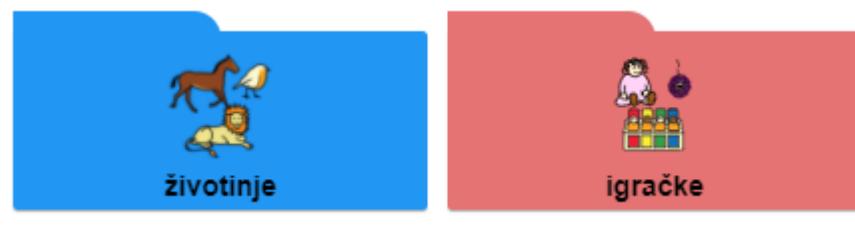

- Početna tabla zavisi isključivo od nivoa na kome se dete trenutno nalazi i od njegovih preferencija
- Dajte detetu mogućnost da zatraži ono što zaista želi
- Da komentariše ono što želi
- Da pravi izbore
- Da pravi interakcije

Početna tabla

Na početnu tablu stavljamo sržne reči i druge reči za proširivanje komunikacije koje možemo postaviti i u foldere kada dete ovlada surfovaniem kroz table

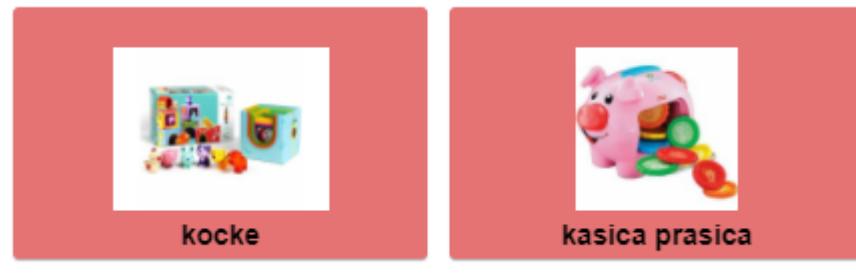
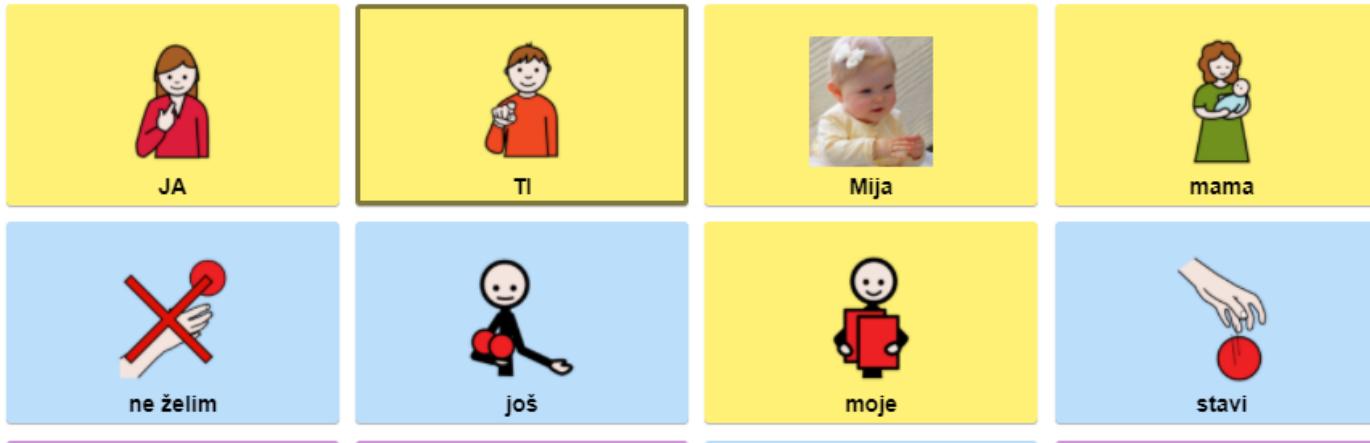

Početna tabla

 ne želim	 još	 dodi	 stavi	 ide	 Stop
 veliko	 hladno	 ljut	 srećan	 čisto	 isto
 različito	 životinje	 igračke			

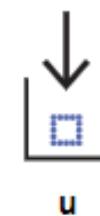
Početna tabla

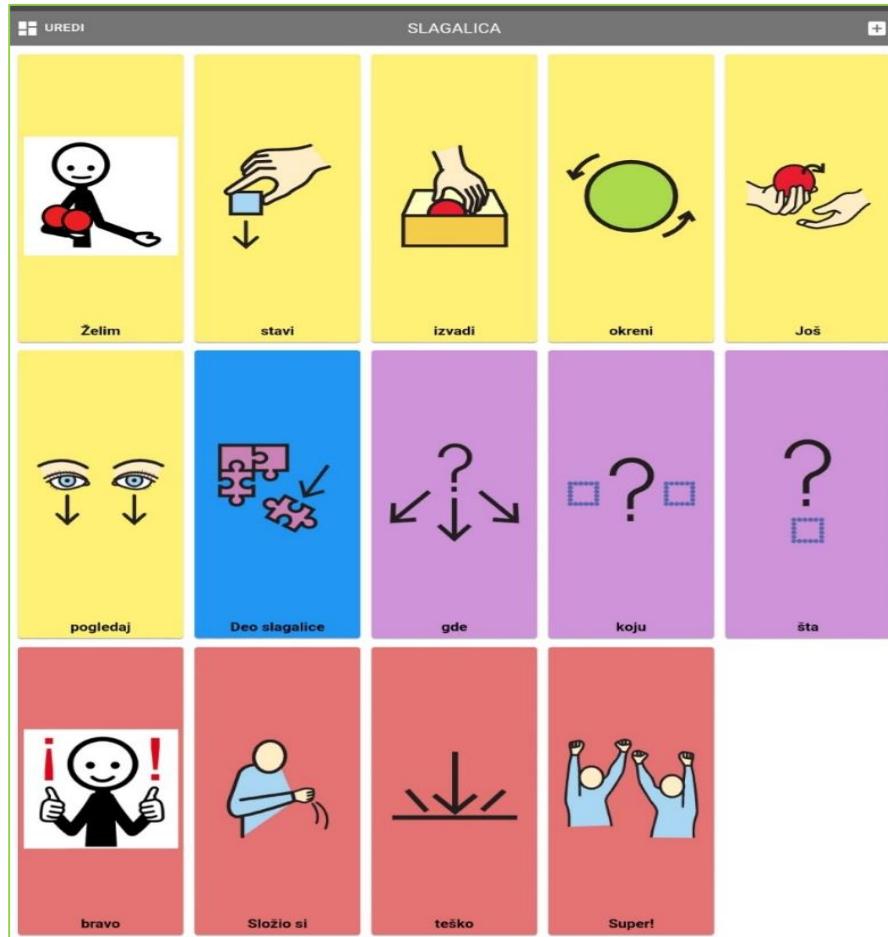
Personalizovanje tabli
dodavanjem fotografija ljudi,
omiljenih igračaka, aktivnosti...

POČETNA TABLA

- Kada uvodite komunikator u život deteta modelujte samo ključne reči dok govorite
- Koristite AAK uređaj da modelujte 1-2 reči više nego što je dete u stanju da produkuje samostalno
- Ovom strategijom održavate interakciju, dajete detetu priliku da čuje ispravnu gramatičku rečenicu
- Kada dete počne da napreduje modelujte mu dužu gramatički ispravnu rečenicu

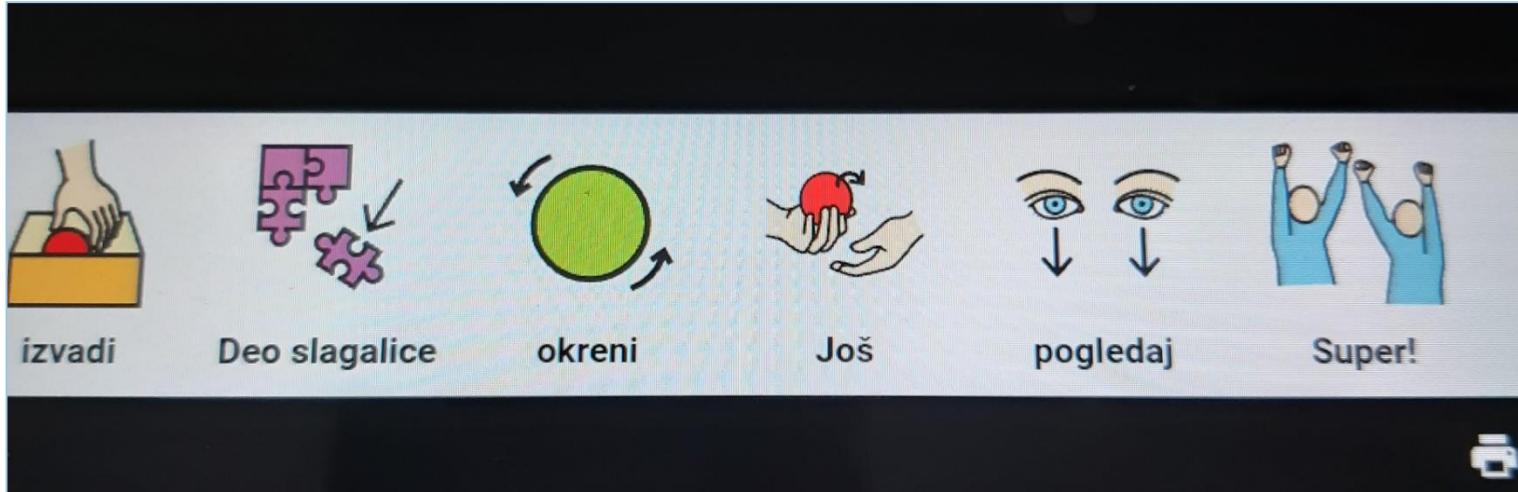

Primer table-Igra sa slagalicama

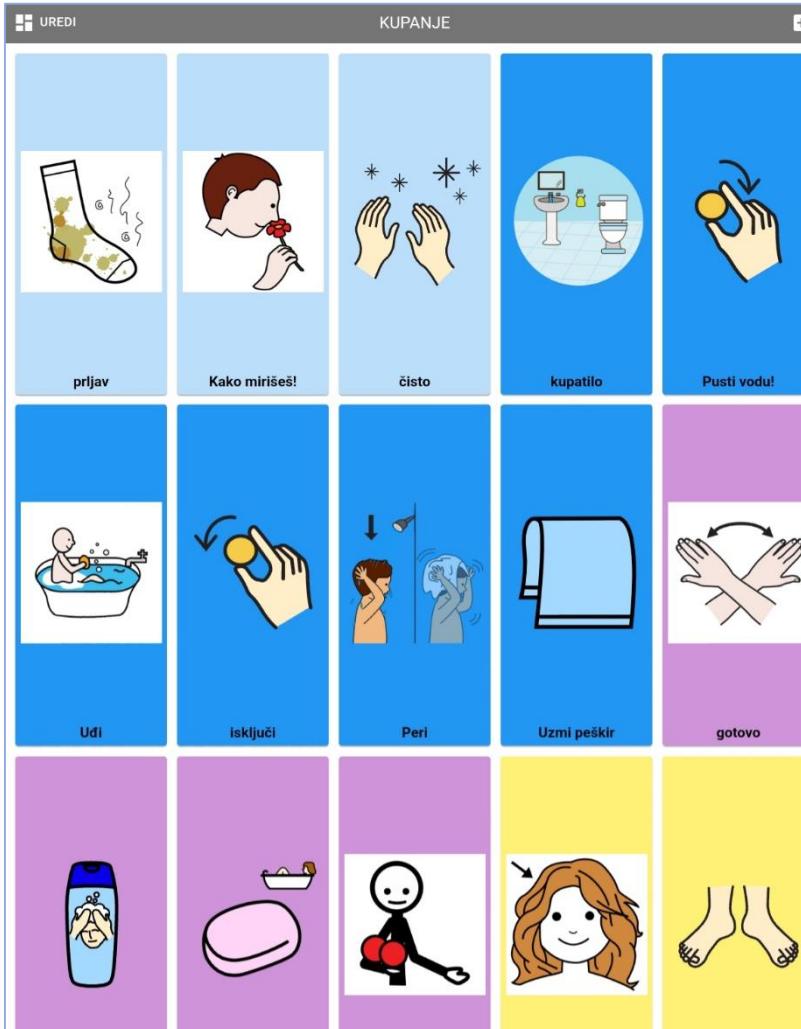

- Slagalice su zabavna aktivnost za decu. Dok slažete slagalice zajedno sa decom modelujte jezik na AAK uređaju.
- Nemojte tražiti od njih da zahtevaju svaki delić slagalice.
- Modelujte bez očekivanja da vam dete uzvrati odmah.
- Razgovarajte sa njima o samom procesu.
- Postavljajte stvarna pitanja
- Slavite uspeh i požalite se ako je teško.
- Najvažnije- uživajte u povezivanju sa detetom.

Primer table-Igra sa slagalicama

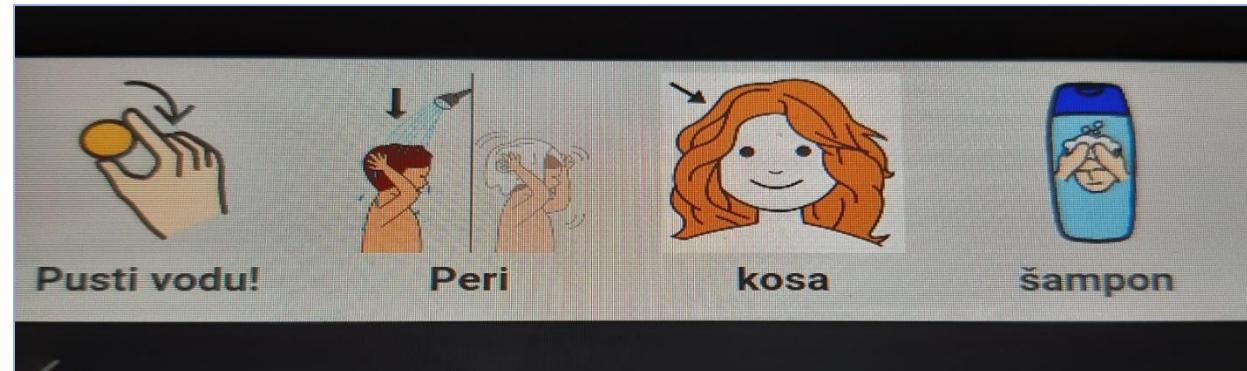

Primer table-kupanje

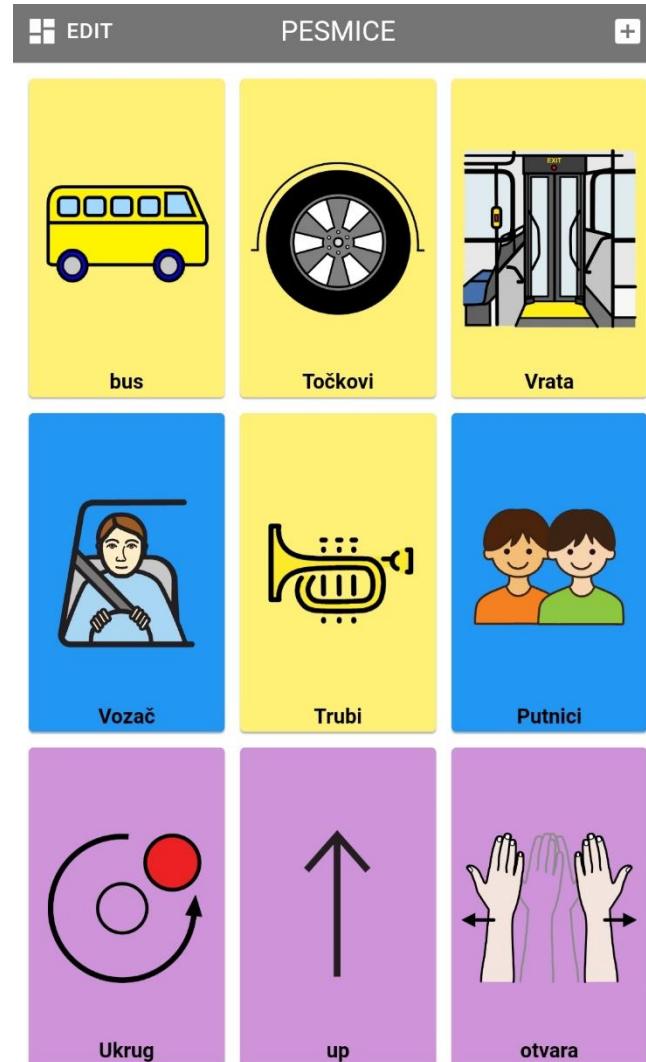

- Vreme za kupanje je sjajan način da se povežete sa detetom ukoliko mu je to omiljena aktivnost
- Možete zaštiti uređaj od vode držeći ga na bezbednoj udaljenosti od kade, ili modelujući jezik dok se dete priprema za kupanje
- Komentarišite proces
- Postavljajte pitanja
- Učinite aktivnost zabavnom

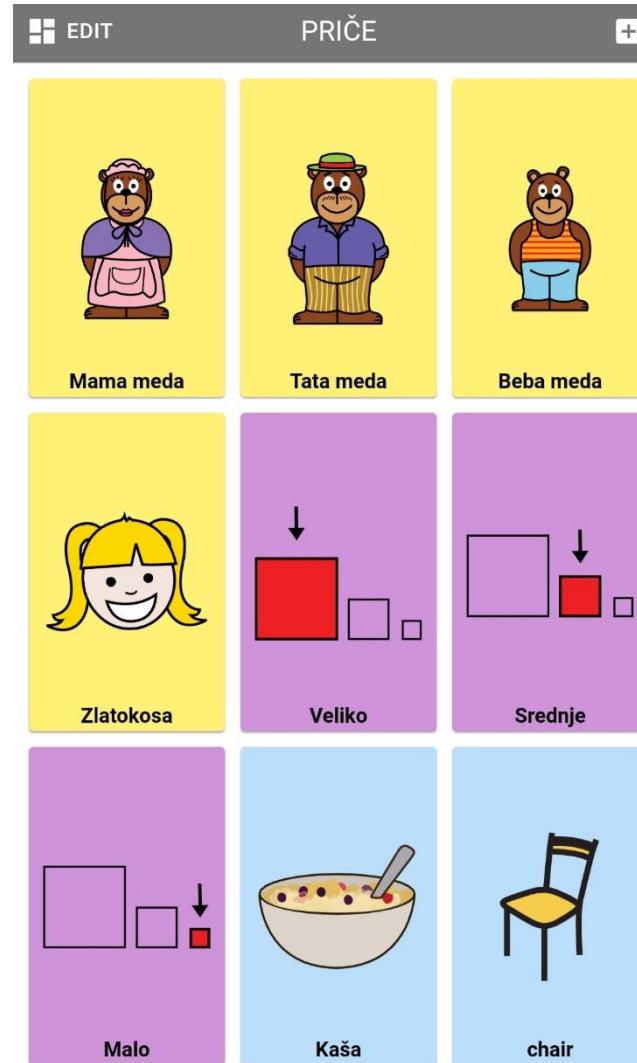
Primer table-kupanje

Primeri komunikacionih tabli

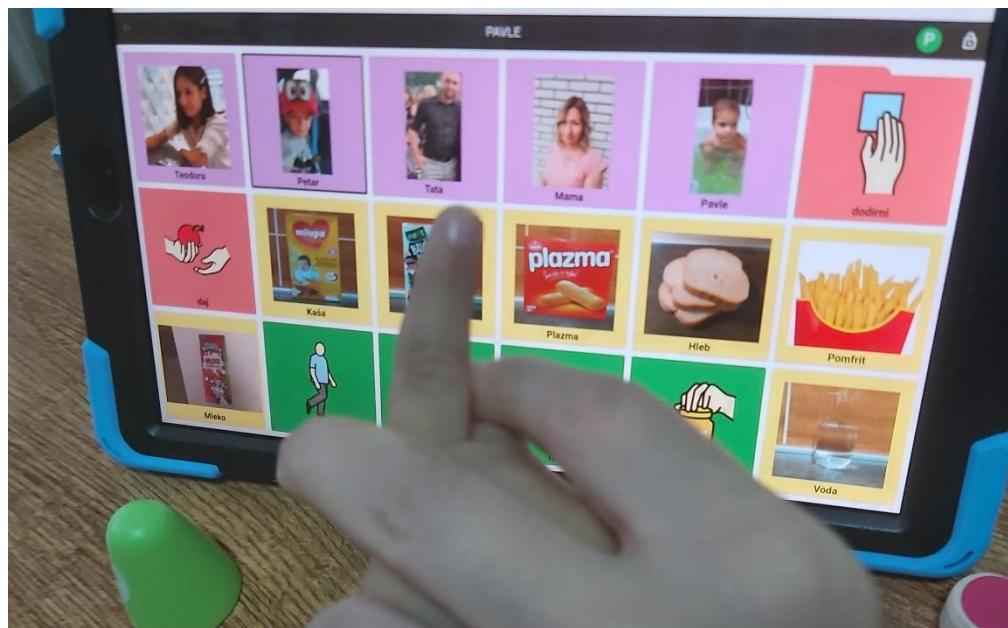
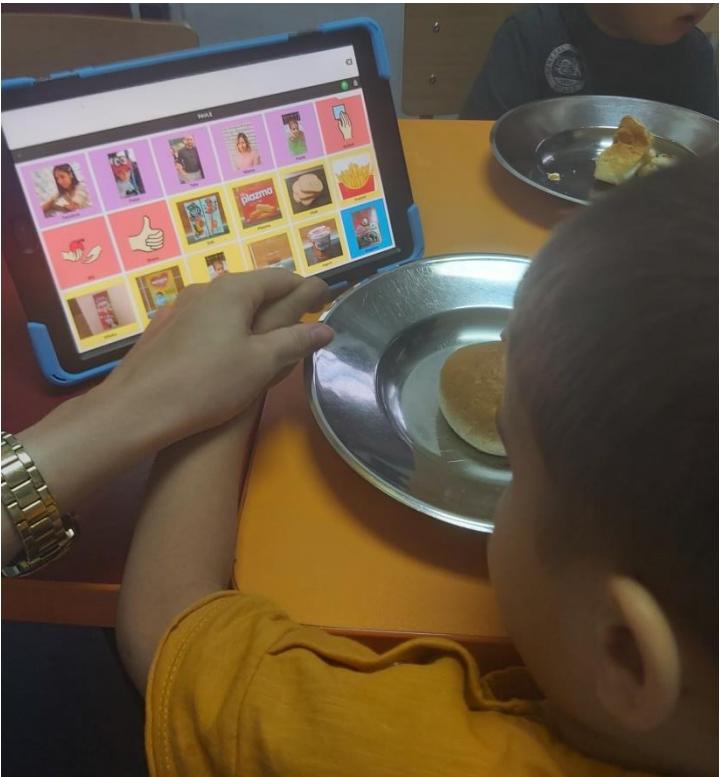
Primer komunikacionih tabli

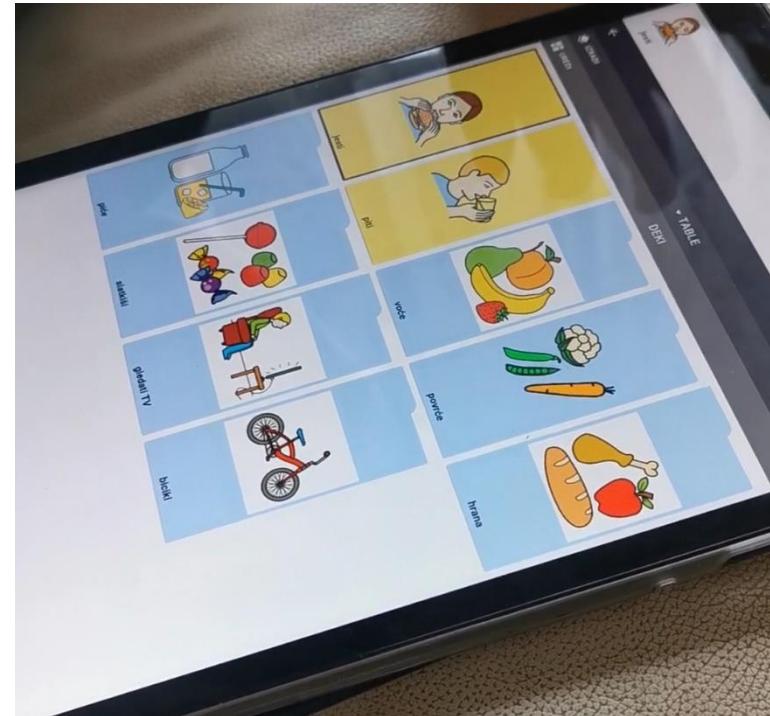
Primer komunikacionih tabli

Primer komunikacionih tabli

Primer komunikacionih tabli

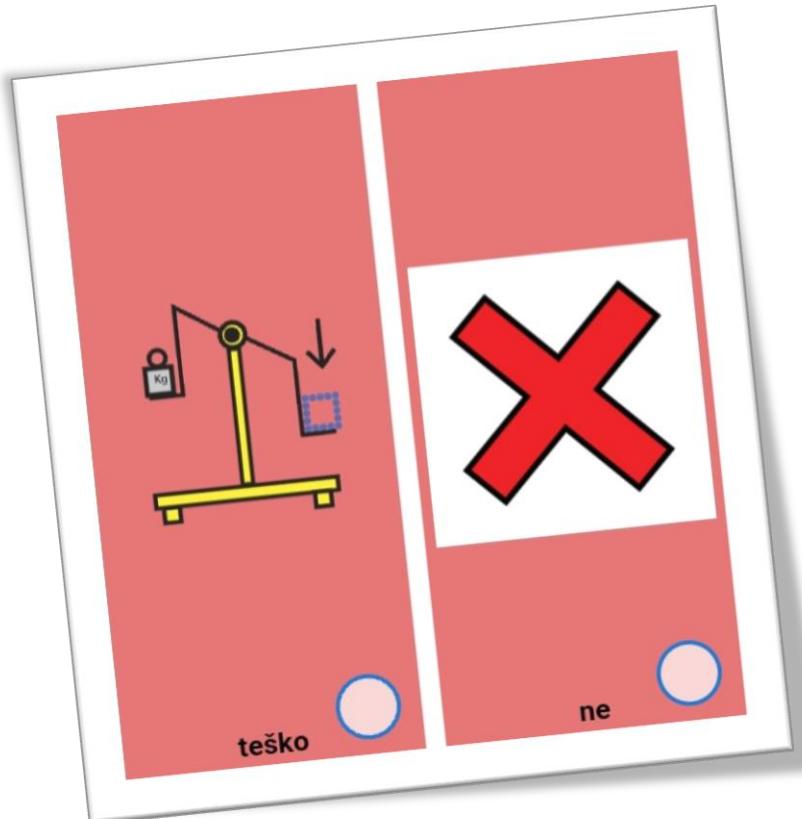

Uvođenje komunikatora u komunikaciju

- Podesite okruženje za dete
- Dajte mu sve dobre stvari koje voli
- Korisite pohvale često
- Budite pozitivni i poklonite pažnju kada se dete angažuje u adekvatnom ponašanju
- Ignorišite ponašanja koja želite da se smanje ili nestanu
- Ponudite mu izbor između par stvari
- Razmatrajte i nuđenje novih igračaka
- Modelujte kako možete da pravite interakciju sa novom igračkom

AAK KOMUNIKACIJA

**NEMOJTE DA IM SE UČINI DA MORAJU NAPORNO
DA RADE!**

TO NEĆE POSTATI NIJHOV GLAS AKO IM DELUJE KAO
DA MORAJU MNOGO DA RADE I DA SE TRUDE!

**VAŠ GLAS GOVORI STVARI KOJE VI ŽELITE
DA KAŽETE.
ISTO TAKO TREBA DA BUDE I SA
NIJHOVOM UPOTREBOM AAK UREĐAJA!**

AAK KOMUNIKACIJA

- Naravno da želimo da ih naučimo funkcionalnoj komunikaciji, vokabularu i gramatici, ali sve to želimo da radimo u savezu sa modelovanjem u interakcijama gde se ne postavljaju nikakva očekivanja od deteta.
- Dete mora da vidi da i drugi ljudi koriste AAK da govore o stvarima koje su im zanimljive.
- Izbegavajte „nađi X“ ili „kaži mi preko komunikatora“
- Pažljivo koristite podršku.
- Budite zaista dobri u modelovanju, budite interesantni da dete može da učestvuje sa vama u komunikaciji, budite konzistentni!
- Ne dozvolite da im proces izgleda kao teško učenje!

srećan